
2026

Daniel Ruiz i Oriol Estivill
Piano i clarinet

Metanoia

"la música és la mediació entre la vida
espiritual i la sensual"

L.V. BEETHOVEN

Obres de
H. Purcell, A. Vivaldi/A. Tarkmann, J. Brahms, M. Weinberg, V. Silverstrov

VIVALDI/TARKMANN

Concerto "La Fenice", Andante

WEINBERG

Sonata Op.28

PURCELL

"And evening hymn"

SILVERSTROV

Silent Songs, "The isle"

BRAHMS

Sonata Op. 120, n° 1

NOTES AL PROGRAMA

"Metanoia" busca musicar el procés de desenvolupament interior de qualsevol ésser humà, on la música té un paper transformador i acompanya emocions, transforma estats psicològics i espirituals, actuant com una revelació de l'ànima i de la consciència de cada persona.

A. Vivaldi (1678-1741), va ser un compositor i músic italià del període barroc tardà. Va néixer a Venècia un 4 de març de 1678 i va morir a Viena un 28 de juliol de 1741, en la pobresa i l'oblit.

Al llarg dels seus 63 anys, a més d'important compositor d'òperes, també va ser director d'orquestra, escenògraf i sacerdot.

En 1693, a l'edat de 15 anys, Vivaldi va ingressar en el convent, on es consagraria com a sacerdot en 1703. I aquest any, amb 25 anys, passaria a ser l'encarregat de la introducció musical del violí (mestre di violino) i la viola entre les nenes òrfenes del Ospedale della Pietà a Venècia ("Seminari Musicale dell'Ospedale della Pietà"). Entre 1703 i 1715, "il prete rosso", va exercir diverses tasques en l'orfenat venecià de la Pietat. És en la Pietà, després de ser nomenat mestre de' concerti que ha d'adaptar-se al seu exigent calendari de concerts i activitats musicals per a compondre gran part de la seva música sacra vocal i instrumental.

En 1705 va iniciar la seva producció compositiva amb la seva primera col·lecció musical. Les seves "Dotze Sonates per a dos violins i baix continu" i les altres que van haver de venir, van començar a distingir-se per la seva excel·lència en execució.

Dedicat a les tasques formatives durant el curs, aprofitava el període estival per a fer gires de llarg a llarg d'Itàlia. La brillantor i talent musical desplegats en cada representació li van aconseguir un cert reconeixement en l'època.

La influència de Vivaldi va anar molt més allà de la seva vida. Va desenvolupar el format del concert cap als seus tres moviments més familiars (ràpid-lent-ràpid) de la música clàssica, donant als solistes (fins i tot quan hi ha més d'un) una exposició completa en la qual l'orquestra s'utilitza amb moderació per a proporcionar introduccions i suport harmònic.

Degut a que el clarinet no existia tal i com el coneixem avui en dia, el compositor Andreas N. Tarkmann (1956 -) ens suggereix com podria haver estat un "concerto grosso" per clarinet i orquestra, recreant l'estètica Vivaldiana en aquest 2n moviment del concert titulat "La Fenice", en homenatge al gran teatre de la ciutat natal de Vivaldi.

M. Weinberg (Varsòvia, 1919- Moscú, 1996) va néixer a Varsòvia el 8 de desembre de 1919, en el si d'una família jueva originària de Moldàvia i establerta des de finals de la Primera Guerra Mundial en la capital polonesa, on el seu pare Samuil Weinberg es guanyava la vida dirigint activitats musicals, component i tocant el violí en diferents teatres ídix. Des dels 12 anys Weinberg, dotat d'un talent i una memòria musical excepcionals, acompanyaria al piano algunes d'aquestes representacions. Aquests primers contactes amb la música jueva —amb els seus ritmes obsessius, la seva ironia soterrada i la seva agredolça melancolia— serien de cabdal importància per a la seva obra posterior, pròdiga en referències al folklore klezmer.

Els anys que van seguir a la desaparició de Stalin van ser una etapa de desbordant activitat en la carrera del músic per més que el reconeixement oficial cap a la seva obra fos gairebé inexistent. De temperament reservat, tan aliè al conservadorisme acadèmic com al modernisme abraçat per la jove generació, i absolutament poc inclinat a l'autopropaganda, els tripijocs polítics o l'ansia de fama, Weinberg va ser menyspreat durant massa anys per un règim que només va veure en ell a un músic semisoviètic (d'origen polonès i ètnia jueva, que parlava rus amb un accent estranger i ni tan sols pertanyia al Partit Comunista) al qual va considerar indigne d'ocupar el menor càrrec acadèmic.

El 1945, quan va completar la Sonata per a clarinet i piano, Weinberg només tenia 26 anys, acabava d'establir-se a Moscou. Tot i això, és una obra de gran maduresa que va seguir a diverses altres composicions de música de cambra.

H. Purcell (1659 — 1695) és, possiblement, el compositor més famós d'Anglaterra. Fill d'un músic de la cort, organista de l'Abadia de Westminster amb només 20 anys d'edat, i receptor de nomenaments reals de tres reis diferents, és considerat un dels compositors més originals i prodigiosos de la seva època.

Encara que va incorporar elements francesos i italians en la seva escriptura, les seves composicions arribarien a definir l'estil barroc anglès. La relativament curta vida de Purcell va produir un ampli repertori, incloent-hi música sagrada, música de teatre i òpera, fantasies i sonates per a teclat, i música vocal i de càmera - molta de la qual perdura en popularitat i reconeixement fins avui.

La cançó "An evening hymn" forma part de les últimes obres que va escriure Purcell, on reflexiona sobre el descans del cos i el destí de l'ànima, amb un clar to piadós i meditatiu que fa d'aquesta cançó un exercici d'introspecció individual molt especial. Aquest tipus d'obres refelecteixen el paper que la música tenia en la vida quotidiana anglesa del S.XVII, música íntima per ser cantada a la llar.

V. Silverstrov (1919 - 1996) va néixer a Kíev el 30 de setembre de 1937. Va arribar a la música relativament tard, als quinze anys. Al principi es va ensenyar a si mateix, i després, entre 1955-58, va anar a una escola de música nocturna mentre durant el dia estudiava per convertir-se en enginyer civil; de 1958 a 1964 va estudiar composició i contrapunt, respectivament, amb Borís Liatoshinsky i Lev Revutsky al Conservatori de Kíev. Després va ensenyar en un estudi de música a Kíev durant diversos anys.

Va residir com a compositor independent a Kíev del 1970 al 2022, d'on va haver de fugir l'any 2022 degut a la guerra, cap a Alemanya, on actualment resideix.

Silvestrov és considerat un dels principals representants de l'"avantguarda Kiev", que va cridar l'atenció del públic al voltant de 1960 i va ser violentament criticat pels defensors de l'estètica musical soviètica conservadora.

Malgrat les aclamades actuacions a Occident, a les quals el compositor no se'ls va permetre assistir, la seva música va ser ignorada al seu propi país a nivell oficial, encara que extraoficialment va crear bastant enrenou, que és la raó per la qual de vegades va ser prohibit. Durant molts anys hi va haver almenys alguns intèrprets entusiastes que tocaven la seva música de tant en tant. Des de finals de la dècada de 1980, el nombre d'actuacions ha augmentat, fins i tot a Rússia i Ucraïna.

La seva obra té afinitats amb l'època de la "clàssica fin-de-siècle", especialment amb l'obra de Gustav Mahler, amb qui es compara sovint Silvestrov. La diferència és que el lèxic dels músics contemporanis és il·limitat. La manca de delimitació obliga els compositors a buscar el significat ontològic perdut a la música i a l'art. Silvestrov creu que la melodia és una condició prèvia important per a la supervivència de la música.

Citant a Silvestrov: "La música ha de ser tan transparent que es pugui veure el fons i que la poesia brilli a través d'aquesta transparència."

J. Brahms (1833 - 1997) Durant la dècada de 1880, el gran compositor alemany Johannes Brahms creia que havia esgotat les seves energies creatives i es va retirar de la composició. En sentir aquesta notícia de Brahms, el famós director, Hans Von Bülow (1830-1894) va convidar el seu amic a Meiningen per escoltar la seva orquestra interpretant les simfonies de Brahms. Era com si Von Bülow sabés que si Brahms venia a Meiningen passaria quelcom màgic.

Va ser durant aquestes actuacions de les seves simfonies que Brahms va escoltar el clarinetista Richard Mühlfeld (1856-1907). Brahms va ser tan pres amb l'art de Mühlfeld que el va declarar el millor instrumentista de vent que havia escoltat mai. Elogis del gran mestre! Més tard es referiria a Mühlfeld amb títols tan afectuosos com "Fraulein Klarinette" i "Meine Primadonna". Aviat es van fer amics i va ser Mühlfeld qui va inspirar Brahms a compondre de nou. El resultat de la seva amistat va ser la creació de quatre de les composicions més grans mai escrites per a clarinet i sens dubte algunes de les més belles i sublimes mai escrites.

L'any 1894 Brahms va compondre les dues Sonates, Op.120 per a clarinet i piano per a Mühlfeld i per ell mateix al piano. El duo va realitzar aquestes obres mestres en moltes ocasions junts. Quan Brahms va morir, i com a gest d'amistat i respecte, va deixar els manuscrits al seu amic Mühlfeld i van romandre a la família Mühlfeld fins fa molt poc.

Les composicions per a clarinet de Brahms, escrites al final de la seva vida, es troben entre les més grans composicions per a clarinet, i conformen, juntament amb les grans obres per a clarinet de Mozart i Weber, la pedra angular del repertori cambrístic per a clarinet i piano.
